

Bokmelding

Europe as the Other. External Perspectives on European Christianity

Judith Becker og Brian Stanley (red.)
Europe as the Other. External Perspectives on European Christianity,
Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 2014. 277 sider.
ISBN: 978-3-525101-31-5

Kontakten mellom europeere og ikke-europeere har siden det 18. århundre tatt ulik form og vært kompleks. Ikke-europeeren har som oftest opplevet eller tolket europeeren som kristen. Europa ble således forstått som et kristent kontinent. Men hvordan opplevde folk utenfra 'europeisk kristendom'? I denne boka møter vi et bredt galleri av personer fra Afrika og Asia og deres forskjelligartede syn på den kristne 'other' – fra sympatisk aksept til tøff kritikk. Bidragene er vokset ut av en konferanse i 2011 om 'Europe as the Other: External Perspectives on European Christianity'.

Det handler altså om hvordan 'de andre' opplevde europeeren og ikke om europeerens syn på Europa. Videre spør bidragsyterne etter de lokale folks bidrag til og innflytelse på kristen misjon. Og hvilken forbindelse har det vært mellom europeisk kristendom og misjon, især i den viktige perioden for moderne misjon fra midten av det 19. århundre? Misjonæren som rolle-modell har spilt en viktig rolle: ikke-europeeren lærte fra misjonæren hvordan kristentro ideelt skulle se ut. Men hva når ideal-bildet ikke svarte til virkeligheten eller når europeisk kristendom viste seg å være ganske annerledes enn idealet?

Judith Becker tegner et sammensatt bilde av hvordan misjonærenes bilde av europeisk kristen kultur dominerer, men også begynner å slå sprekker i møtet med andre kulturer: Representerer europeisk kristendom den kristne kulturen par excellence? I Werner Ustorfs bidrag møter vi personer fra Togo, Kongo, Australia og England som i sin kritikk av europeisk kristendom sliter med relasjonen mellom evangelium og kultur og med konflikten mellom en ensrettet eller flerfoldig forståelse av kristendom. Sebastian Kim forteller om hvordan koreanske myndigheter opplevet katolisisme som nasjonalt forræderi på grunn av katolikkenes forbindelse til vesten. Dernest følger to sentrale kapitler (skrevet av R.G. Tiedemann og Thoralf Klein) om kinesiske opplevelser av europeisk kristendom helt fra Matteo Ricci i det 16. årh. til den anti-imperialistiske Fjerde-mai bevegelsen fra 1919. Her er det mye spennende for de som jobber med sino-kristen teologi og historie. Jeffrey Cox forteller levende om hvor sammenblandet europeisk og indisk kristendom har vært og fortsatt er i Punjab i India. Dernest følger to kapitler om afrikanere som sendes til Stor-Britannia (David Killingray) eller til Tyskland (Kokou Azamede) for utdanning, især for på den måten å bli rustet til å være afrikanske misjonærer i en afrikansk kontekst. Disse tiltak var ikke ubetinget vellykket; ikke minst de tyske forsøk på å holde kristne fra Ewe folket i Vest-Afrika isolert fra det tyske samfunnet skapte reaksjoner. Martha Th. Frederiks har bidratt med beretningen om Ottobah Cugano og hans vei fra Vest-Afrika til Vestindia til England hvor han ble en sentral person i kampen mot slaveri. Og Andrew Walls avslutter boka med beretningen om to ledere fra henholdsvis India og Sør-Afrika som begge krysser kultur-grenser og kjente europeisk kristendom godt – og som fra hver sin kant kritiserer europeisk kristendom samtidig med at de begge ser seg selv som misjonærer i egen kontekst.

Boka er et spennende bidrag på post-kolonial kritikk fra marginaliserte av den engang så dominerende europeiske kristendommen. I dag er situasjonen en helt annen – i dag er det kirker i Sør som vokser - men nettopp derfor trenger vi å hører disse stemmer.

Knud Jørgensen